

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa S. F.
przeciwko E. F. i M. F.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz każdej z pozwanych kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego co do przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytania, „czy art. 87 k.r.o. co do zasady wyłącza zastosowanie art. 410 § 2 k.c. w tych wszystkich sytuacjach, w których do przekazywania środków pieniężnych, nawet znacznej wartości, doszło pomiędzy rodzicem i dzieckiem?”

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy stwierdził, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen.

Problem sformułowany przez skarżącego nie spełnia powyższych wymagań. Art. 87 k.r.o., na potrzebę wykładni którego powołuje się skarżący, określa wzajemne obowiązki rodziców i dzieci w ramach więzi rodzinnoprawnej, w której pozostają. Wynika z niego, że rodzice i dzieci są obowiązani do wzajemnego szacunku i wspierania się. Wspieranie się wynika z rozmaitych zachowań. Działania podejmowane przez rodziców i dzieci, zmierzające do osiągnięcia takiego efektu społecznego, psychologicznego i ekonomicznego, ale poprzez zaciąganie zobowiązań, podlegają ocenie prawnej nie na podstawie art. 87 k.r.o., lecz na podstawie przepisów prawa cywilnego o zobowiązaniach, w tym o umowach. Tak też Sąd Apelacyjny ocenił relacje między powodem i jego zmarłym synem, i

stwierdził, że powód nie świadczył na rzecz syna z zastrzeżeniem zwrotu, lecz przekazywał mu darowizny. *Causą* takiej umowy jest dążenie do przysporzenia po stronie obdarowanego. Darczyńca nie otrzymuje świadczenia wzajemnego ani też, co do zasady, nie może domagać się zwrotu tego, co świadczył na rzecz obdarowanego.

Powód powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z naruszenia art. 36 § 2 zd. 2, art. 37 § 1 i 2 i art. 37 § 1 pkt 4 i § 2 k.r.o. odpowiednio w brzmieniu obowiązującym w czasie, gdy dokonywał darowizn na rzecz syna, a nadto art. 382 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wyroku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozawala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna powoda była oczywiście uzasadniona, a więc już na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ.

oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Forsując tezę o niewyrażeniu zgody przez żonę powoda na dokonanie przez niego darowizn na rzecz syna i o braku woli potwierdzenia przez nią tych czynności, powód pomija, że dowód, którym zamierzał wykazać tę okoliczność został przez Sąd drugiej instancji oceniony jako niewiarygodny. Tymczasem Sąd Najwyższy pozostaje związany ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia, a skarżący nie może oprzeć skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Za oczywiście uzasadnione w znaczeniu przytoczonym wyżej nie mogą być też uznane zarzuty skarżącego odnoszące się zastosowania art. 382 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez Sąd Apelacyjny.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., a co do kosztów postępowania - 108 § 1 i art. 98 § 1 w zw. art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013, poz. 490 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu. Adnotacja na piśmie nazwanym odpowiedź na skargę kasacyjną jest równoważna zezwoleniu na jego złożenie, jako pisma procesowego w postępowaniu kasacyjnym.